

KIHNU LEHT

VÄLJAANDJA KIHNU VALLAVALITSUS

september 2014 nr. 8 (161)

TÄNA LEHES

**Aasta lasteaia-
õpetaja on
Elme Männi**

**Valla
toetusfondi
vahendite
kasutamisest**

**Pilk Kihnu
pääste-
komando
tegemistesse**

**Muusikapäev
toob Kihnu
klaverivirtuoos
Sten
Lassmanni**

**Kihnu Virve
kohtus Riias
oma terasest
nimekaimuga**

**Kihnust leitud
varandus
kiskus tüli üles**

**Lahkus
armastatud
kirjanik
Harri Jõgisalu**

Kihnu kiriku katus lõplikult valmis

Kellatornist alguse saanud Kihnu kiriku katuse põhjalik restauereerimine on nüüd lõppenud ja väärikas vaskplekkkatus peaks neli järgmist inimpõlve Kihnu tuultele ja tormidele vastu pidama.

Tähtsale sündmusele oli pühendatud madisepäeval, 21. septembril toimunud sinodaalne liturgia ja sellele eelneval õhtul korraldatud tänuõhtusöök Kihnu rahvamajas.

Jumalikul liturgial osalesid kõrgete külalistena kaks metropoliiti: Rootsi, Skandinaavia maade ja Põhja-Euroopa metropoliit Kleopa ning Tallinna ja kogu Eesti metropoliit Stefanus.

Teenistusel osalesid Pärnu ja Saare piiskop Aleksan-

der, Tartu piiskop Eelija, koguduste preestrid ja diakonid.

Metropoliit Stefanus ütles Kihnu Lehele, et kui üks rahvas pingutab selle nimel, et kirik oleks ilus, on see rahvas ise ka ilus. See, et remonti toetasid inimesed kogu maailmast, näitab, et Kihnu saar ei ole sulgunud iseenesesse, vaid on maailmale avatud. Stefanus ütles, et tänapäeva maailmas, kus inimesed on kaotanud oma traditsiooni ja vaimuliku kogemuse, on Kihnu teenäitaja.

“Mulle avaldab muljet, kui väike on Kihnu ja kui suur on see sõnum, mida ta maailmale saadab. Usun, et kihnlased hindavad seda ja on selle üle uhked,” ütles ta. Metropoliidi enda

sõnum Kihnu rahvale on, et nad hoiaksid neid väärtusi, mida tänaseni on hoidnud ja et saare noored suudaksid edasi kanda oma vanavanemate pärandit.

Rootsi metropoliit Kleopa ütles, et on tänulik metropoliit Stefanusele kutse eest tulla väikesele saarele, mis austab oma traditsioone ja hindab olulisi väärtusi. Kõrge külaline kiitis maitsvat õhtusööki ja folklooriansambel Kihnumua ning Kihnu pillilaste meeleolukat kontserti. Küsimusele, kas kingiks saadud Lohu Ella kootud kindad hakkavad teda karmil talvel soojendada või jäävad kaunistama suveniirivitriini, vastas metropoliit Kleopa, et hakkab neid kindlasti kandma.

järgneb pöördel >>

<< algus esilehel

„Need kindad ei hakka soo-
jendama mitte ainult mu kä-
si, vaid ka südant,“ ütles ta.

Tänuõhtusöögil andis met-
ropoliit Stefanus üle seitse
tänukirja panuse eest Kihnu
kiriku restaureerimisse, tä-
nukirja said Erki Niitlaan, Jü-
ri Tiidermann, Riho Metsla,
Martin Toon, Paal Põlluste,
Ingvar Saare ja Mare Mätas.

Sada aastat mureta

Nii nagu kaks aastat taga-
si kellatorni ja tornikiivri re-
mondi ajal oli ka kogu katu-
se ehitamisel peatöövõtja
Paide ehitusfirma, kirikute
taastamise kogemusega OÜ
Tafriks. OÜ Kihnu Puukoi
omanik Enno Tšetšin valmis-
tas kellatornile uued luugid
ja luugiaknad ning kahepool-
se välisukse. Katuseakende
taastamise kulu võtsid enda
kanda Kihnu suured suguvõ-
sad.

Eesti Apostliku Õigeusu Ki-
riku kantsler Martin Toon
ütles, et nii puit- kui pleki-
tööd on saanud väga kõrge
hinnangu ja selline kvaliteet
peaks järgmised sada aastat
vastu pidama.

„Meist alates neljas inim-
põlv peaks taaskord üle vaa-
tama, mis seisus kiriku kat-
tus on,“ lausus.

Praeguse väljanägemise
sai kirik 1862. aastal), viimati
tehti hädapäraseid remont-
töid pärast 2005. aasta ja-
nuritormi, mil kiriku katus
tormituultes kõvasti räsida
sai.

Sel aastal võeti ette põhja-
lik restaureerimine, mis puu-
dutas katusekonstruktsioo-
ni puitosa proteesimist, ko-
gu roovituse vahetamist, ter-
ve katusekatte väljavahete-
mist, samuti paigaldati uus
vihmaveesüsteem ja pikse-
kaitse. Uueks on saanud ka
kiriku peavärv.

Lisaväärtusena ehitati ka-
tuse ja karniisi vahel väike
põrand, mis tagab õhu liikumise,
katusealune ei lähe
niiskeks ega umbseks ning
katus säilib paremini.

„Kõik tööd on tehtud hoole-
ga ja selle mõttega, et väga
pikaks ajaks,“ lausus Toon.

Toon ütles, et selline tähe-

lepanu pole teiste õigeusu ki-
rikute seas tavapärane, kuid
Kihnu kirik väärib seda.

„Kihnu on omapärane kul-
tuuriruum, saarel on üks ki-
rik ja tähelepanu ei saa olla
muud kui maksimaalne,“ üt-
les ta. Eestis on vaid Kures-
saare kirik on saanud tervik-
liku remondi.

Renoveerimiseks kulunud
rahasumma on mõistagi
suur. Tänavusteks töödeks
investeeris riik pühakoda-
de restaureerimise program-
mist 75 000 eurot. Kogudus
finantseeris kiriku selleaas-
tast katusetööd 33 963 euro-
ga, sellest 2900 eurot on Ees-
ti Turbaliidu toetus ja 12 000
euroga toetas Kihnu vald.
Ülejäänud raha on väliseesti
(välis-Kihnu) päritolu Kana-
dast. EAÖK lisas oma eelar-
vest 4000 eurot.

Kihnu preester Viktor Ivask
ütles, et tööd Kihnu kirikus
pole lõppenud ja arutelud
ja mõttetöö edasiste pla-
nide üle juba käivad. Esime-
ne ja väiksem töö on elektri-
süsteemi väljavahetamine,
mida kogudus suudab teha
oma vahenditest.

Hoopis töö- ja rahamahuka-
mad on kiriku sisetööd, mis
Ivaski hinnangul võiks jaga-
da kahte etappi: ikonostaazi
taastamine ja seinte värvimi-
ne.

„Nõukogude ajal värviti sei-
nad üle selle värviga, mis pa-
rasjagu saada oli, kui me sel-

Fotod: Malle Kosk

le alt saame endise ornamen-
tika kätte, saaks kiriku taas-
tada nii, nagu ta oli,“ ütles
ta. Ivaski sõnul on see väga
kallis töö, kõigepealt on vaja
tellida projekt ja teada tööde
maksumus, siis saab hakata
tegelema rahaasjadega.

Lisaks sisetöödele plaani-

takse värskendada ka fassaa-
di ja rajada hoone ümber
drenaaži ja remontida aeda.

„Töö kirikus, nagu ka Tal-
linna linnas ei lõpe,“ ütles
Ivask. „Need tööd ei jää kau-
gele tulevikku, ettevalmistu-
siga oleme juba alustanud.“

Anu Saare

Elme - aasta lasteaiaõpetaja

Pärnu maakonna aasta lasteaiaõpetaja on Elme Männi, kes on ka vabariigi kolme parima lasteaiaõpetaja hulgas.

Tegemist on Pärnumaa omavalitsuste liidu ja maavalitsuse korraldatud iga-aastase konkursiga, kuhu Kihnu koolijuht Toomas Pajula Elme kandidatuuri üles seadis. Hariduspreemiate kättestamine toimub 3. oktoobril Pärnumaa keskkonna-hariduskeskuses toimuval õpetajate päeva aktusel.

Elme on kutsutud ka 4. oktoobril Tartu Vanamuise kontserdisaali pidulikule tunnustusüritusele "Eestimaa õpib ja tänab", kus on ta vabariikliku konkursi kolme nominaadi hulgas.

Elme Männi ütles, et see on suur tunnustus ja märk sellest, et tehtut on märgatud.

"Ju ma hakkasin millegagi silma, et kandidatuur üles seati," ütles ta. Kolleeg Annika Annuk lisas, et Elme luuleand on imetlusväärne ning ta teeb oma tööd korralikult ja südamega.

Direktor Toomas Pajula ütles, et Kihnu lasteaias on kõik viis õpetajat ja õpetaja abi väga head ning Elme on üks neist.

"Nende luuletuste tegemine ja lastele õpetamine on nii omapärane ja vahva. Kui sa teed südamega oma tööd ja lapsed sind armastavad, tulebki kiita ja tunnustada," ütles Pajula.

Anu Saare

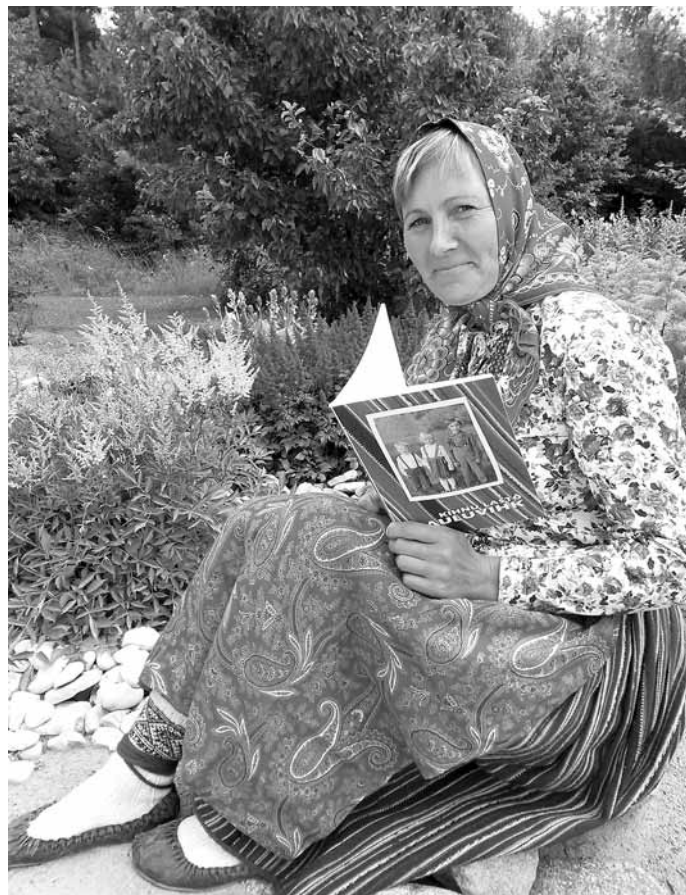

Foto: Kristel Kleim

„No kas kool sai juba läbi?“

Täpselt nii küsis hiljuti üks Kihnu patsient mind Pärnu haiglas kohates. „Kas nüüd jääte ikka päriks meile?“ päris üks teine patsient Kihnu arstipunktis vastuvõtul käies.

Selline hea soe tunne tuli sisse.

Kas ma just päriks Kihnu jään, eks seda näitab aeg, aga lähema viie aasta jooksul ei ole küll plaanis seda kaunist saart maha jätta.

Kool kahjuks läbi veel ei saanud, alles kahe aasta pärast on võimalik lõpuks sooritada ja perearsti kutsetunnistus kätte saada. Seniks asendab mind ametlikult Terviseameti poolt kinnitatud asendajana doktor Helle Treimuth.

Pean küll tunnustama, et vahel on tõsine tahtmine residentuur pooleli jätta, eriti kui saarel asjad nii ladusalt ei suju, kui tahaksin. Teisalt on aga residentuur ainus võimalus nii häid teadmisi ja kogemusi saada ning tähtsis

on seegi, et ka ka häid kontakte eriarstidega.

Mis see residentuur siis ikkagi endast kujutab?

Iga õppetsükkel on küll pisut oma nägu, aga põhimõtteliselt koosneb residentuuriõpe siiski valdavalt erialatööst (oma palatid haiglas ja ambulatoorsed vastuvõttud), lisandub õppetöö, teadustöö ning ka haiglavälved.

Osad tsüklid on pikemad, osad kestavad ainult ühe kuu. See, kui sageli ma Kihnu jõuan, sõltub suuresti sellest, mitu Tartu või Tallinna õppepäeva kuu aja sisse on mahutatud ja mitu valvet on lisaks tavatööle. Esimese aasta jooksul sain läbitud kirurgia, kõrva-nina-kurguhaiguste, kardioloogia, reumatoloogia ja pulmonoloogia tsüklid, hetkel on käsil endokrinoloogia.

Teadustöögi on alustatud ja plaanin järgmise suve alguseks enda osa ka kaante

vahele saada. Väga huvitav ja kasulik aasta on olnud.

Oktoobri-novembri juhendajaga on mul kokkulepe juba olemas, et saan vähemalt üle nädala üheks kaheks päevaks ise Kihnu tulla. Millised päevad need täpselt olema saavad, selgub töö käigus.

Detsembri kohta ei oska veel ennustada, aga järgmise aasta alguses on kiirabi ja erakorralise meditsiini tsüklid, kus annab pikemaid tööpäevi teha, et tekiks mõni vaba päev, kus saan jälle saarele vastuvõtte tegema tulla. Alates aprillist algab pere-meditiini tsükkel, kus mul on jällegi juhendajaga kokkulepe olemas, et mõned päevad kuus saan ikka Kihnus ka vastuvõtte teha.

Seega – aeg-ajalt olen ikka saarel olemas.

Reeglina hakkab esmaspäevast kolmapäevani vastu võtma doktor Treimuth, neljapäeviti ja reedeti on pereõe iseseisvad vastuvõttud.

Kui vähegi võimalik, olen neljapäeval või reedel ka mina vastuvõttus. Pereõde on alati kursis, millal ma tulemas olen ja kui ma kohale tulla ei saa, siis murede/probleemide korral saab pereõde mulle igal ajal helistada, et koos patsientide jaoks parim lahendus nuputada.

Vastuvõtuajad jäävad samaks.

Alates 29. septembrist on pereõde Riina Saare, kes nüüdseks juba üle kahe nädala on Terviseameti lepinguga Luulet asendanud. Luulele suured tänud tehtud hea töö eest! Õnneks ei plaani Luule päriselt meditsiinivaldkonnast lahkuda. Olen aru saanud, et kiirabisse jääb ta tööle edasi ning ka ravimeid saab edaspidigi ikka Luule käest. Usun, et ta ei pane pahaks, kui vahel ka temalt nõu küsitakse tervise või haiguste teemadel.

Kaunist ja tervislikku sügist!

Katrin Sihver

Kihnu valla 2014 aasta toetusfondi vahendid on otsas

◆ Kihnu valla toetusfondi suuruseks 2014. aastal oli 10 000 eurot. Toetusfondi vahendeid kasutatakse tegevustoetuste, ettevõtlustoetuste, stipendiumide ja valitsuseraldiside andmiseks ja määramiseks.

Toetuste ja stipendiumide andmise eesmärgiks on ettevõtjate ja kodanikualgatuse toetamine kaudu luua rohkem ja paremaid võimalusi hariduse, kultuuri, spordi, noosotöö, loome- ja mainekujunduse ning ettevõtluse valdkondades.

Toetusfondi vahendite jaotus 2014. aastal:

- 1) MTÜ Kihnu Mere Selts, 1742.78 eurot, merepäästevõimekuse arendamine Kihnus (paadile diiselmootori soetamine);
- 2) Anu Saare, 1050 eurot, Kihnu Kooli lõpuekskursioon Londonisse;
- 3) Maria Michelson, 65 eurot, osavõtt Naissaare I laulupeost;
- 4) Steplon OÜ, 2476 eurot, sillastendi soetamine;
- 5) Feliks Männi FIE, 2543.08 eurot, kalalaeva PMA-601 moderniseerimine;
- 6) Visit Kihnu OÜ, 517.95 eurot, paadilaenutus (sõudepaadi, lisa-ja päästevarustuse ning paadikäru soetamine)
- 7) Puhka Kihnus OÜ, 835,25, Sadama Öomaja kanalisatsiooni rekonstrueerimine;
- 8) Visit Kihnu OÜ, 769.94 eurot, halumasina soetamine.

2015. aasta toetusfondi maht selgub järgmise aasta eelarve koostamise käigus.

Indu uute mõtete, ideede, algatuste kogumiseks!

Taivi Vesik,
Kihnu vallavalitsuse liige

Tunnike päästegaraažis

Eesti organiseeritud tuletoorje 95. aastapäeva raames ootavad päästjad kõiki oma praeguseid ja uusi sõpru päästekomandosse külla. „Aastapäeva raames tutvustame päästjate tööd, tehnikat ja eluolu“ – nii seisib päästeameti kutses.

Me läksimegi.

Meid võttis tehnokeskuse ruumides vastu Kihnu komandopealik Ago, kes tutvustas lahkelt Kihnu komando tegemisi, tehnikat ja varustust. Teadmiseks, lisaks komandopealikule on Kihnu komandos 7 päästjat, kes töötavad poole kohaga, saavad pool madalaima astmega päästja palka ja korraga on tööil 1-2 päästjat.

Kihnu komando tegutseb vallale kuuluva tehnokeskuse garaažis, millel ruutmeetreid vaid 171,23. Sinna mahuvad meie komando kõik kolm päästeautot: põhiauto, mis mahutab 3 tonni vett ja mille peal on enamik varustust, paakauto (14 T vett), mis ei ole hetkel väljasõiduvalmiduses ja varu põhiauto, mis on reservis, juhuks kui põhiautoga peaks midagi juhtuma. Kui nii läheb, tõstatatakse varustus ringi.

Enamiku ruumist võtavadki enda alla autod, õigemini vaid autod sinna mahuvadki, kuid kuna kogu komando päästevarustus (lõikamise-, lõhkumise-, muukimise-, jm päästmise vahendid, hulgalt pumpasid ja muid tarvi-

kuid, mida Ago meile küll tutvustas, kuid neid oli nii palju, et kõik sugugi meelde ei jäänud) on autodes, mahub ka varustus kenasti ära. Seda, mida meile näidata, ikka oli.

Kui nüüd kõik agusiuhvlikult päris algusest ära rääkida, kõitis garaažis minu pilku kõigepealt ilus sirge rivi – meeste pealaest jalatallani varustus. Kõik kiireks sissehüppamiseks valmis. Justkui lastel, kes suudavad üleriie- test ja säärikutest korraga välja astuda nii, et nt püksid ja säärikud võtavad maas ilusasti ümmarguste prillide kuju – selline see rivi oligi. Ühed säärikud olid teistest oluliselt kõrgemad ja ainsana kol- lased ning äratasid tähelepa- nuse. Ago rääkis seepeale loo, kuidas kõige suurema jalaga

mees nende komandos sai endale töösaapad. Nimelt proovis ta Pärnu poes ühte saabastest jalga, sobis küll. Kihnus mõlemat saabast jalga pannes aga selgus, et teine oli 2 numbrit väiksem. Ka nii võib juhtuda.

Ruumikitsikuse juurde tagasi tulles – ega Ago ei hädal- danud, mainis vaid muigega, et autosid peab mitme mehega garaaži ajama – et teisele autole otsa ei trehva. Aga ruumi peaks rohkem olema. Nimelt juhtub selliste vana- de masinatega, et kuigi nende käivitumist kontrollitakse igal nädalal, juhtub, et masin ei käivitu just siis, kui on väljakutse. Nii ongi juhtu- nud: kolm masinat seisavad garaažis, kaks neist teineteise taga ja kui esimene ei käi-

Rahvusvaheline muusikapäev toob Kihnu klav

◆ 1. oktoobril tähistab Eesti Muusikanõukogu rahvusvahelist muusikapäeva suurejoonelise kontserdiprogrammiga, mille raames esi- neb Kihnu rahvamajas kell 12.30-13.00 rahvusvahelisel tunnustatud pianist Sten Lassmann.

Sten Lassmann on eesti noorema põlvkonna tuntu- maid pianiste, kes on pälv- nud ka ohtralt rahvusvaheli- sest tunnustust – ta on võit-

nud mitmeid olulisi pre- miaid ning esinenud maine- kates kontserdisaalides, ala- tes Londonist ja lõpetades Pekingiga. Lassmann on te- gev solisti, kammermuusi- ku ja pedagoogina ning te- ma loominguline suurpro- jekt Heino Elleri klaverimuusi- ka terviksalvestus kahek- sal CD-plaadil ilmub aastast 2011 Londonis, koostöös plaadifirmaga Toccata Clas- sics.

Muusikapäeva raames toi- mub üle 150 kontserdi üle Eesti. Programmis astub üh- tekokku üles rohkem kui 680 muusikut.

Lühikesed 25-minutilised kontserdid on täpselt para- jad muusikalised vahepalad argipäevaks, võimaldades seeläbi kontserdikülastust kõigile huvilistele.

Muusikapäeva eesmärgiks on väärtustada ja tutvusta- da Eesti muusikakultuuri,

Foto: Ingvar Saare

vit, siis peaks proovima sündmuspaigale kihutada sellega, mis on mittekäivituva taga. See ei ole võimalik, sest kui esimene ei käivitu, ei saa seda eest, et selle taga asuvaga välja sõita. Ja muud moodi kui otse sellest kolmele masinale kitsast garaažist välja ei saa.

Kui masinaid ja vahendeid on nii palju ja selliseid, kui need just on (meie päästekomando nagu ka kõik teised, on riigi majandada), on hädapärane siiski olemas. Ago sooviks on, et vajalikud koolitused, paberitöö ja muud koosistumised oleks võimalik teha selleks sobivates ruumides. Praegu kasutavad nad olmeruumidena seda sama garaaži, kus talvel on pehmelt öeldes jahe, sest ga-

raažis olmeruumile sobivaid soojuskraade ei saavuta.

Varustuse tutvustus oli huvitav, Ago oskas meilegi, teadmatuile, selgeks teha, milleks mida vaja on. Ise ei olnud ma enne seda kunagi mõelnud, et päästeautos on nii palju igasugust päästetehnikat! Ja mis mulle eriti meeldis, ka toit, sest kui päästja on 4 tundi tööd teinud, tuleb tal süüa! Ikka selleks, et jõuaks edasi päästa.

Kui just väljakutset ei ole, teeb meie komando oma tööd vaikelt, ilma kärata. Mehed on valves, vaatavad, et masinad ja vahendid oleksid töökorras, õpivad ja täiendavad end, teevad ennetustööd. Eks ka Kihnu koolilaste esikoht 40 võistkonna seas koolinoorte tuletõrjespordi mängudel ole nende eeskuju ja õpetus.

Garaažist lahkudes tabasin end ette kujutamas, kui vastustuses meie pere lasteaialaps sellest külaskäigust oleks olnud. Päästja amet, tundub, on lasteaia igatahes auväärne amet. Usun, et seda mängu „Väljakutse, väljakutse“ mängitakse enamikes peredes, kus on lasteaialapsed.

Aitäh Ago, Mihkel, Aivar, Tarmo, Arno, Vallo, Allan, Hannes. Tänu teile kindla tunde eest ja selle eest, et suudate olla väljakutseteks valmis. Sõna otseses mõttes.

Heldy Põlluste

Verivirtuoos Sten Lassmanni

samas ka tutvustada Eesti muusikuid ja nende elukutset.

Muusikapäeva märksõna „Kuula!“ kutsub üles kuulama ja märkama muusikat ning helisid meid ümbritsevas keskkonnas ja ka mõtisklema, millist osa mängib muusika me igapäevases elus.

Päevased üritused kulmineeruvad õhtuse muusikatreemiate tseremooniaga,

kus Eesti Kultuurkapital ja Eesti Muusikanõukogu annavad üle igaaastased muusikapreemiad.

Preemiate tseremooniast teeb otseülekande ka Eesti Televisioon (ülekanne algab 1. oktoobril kell 19.00 ETVs).

Vaata rahvusvahelise muusikapäeva programmi www.muusikapäev.ee.

Madli-Liis Parts

AUGUST- SEPTEMBER VALLAVALITSUSES

- ◆ Mauri Umb'ile väljastati ehitusluba suvila/aiamaja püstitamiseks Rebasele (Linaküla küla);
- ◆ Väljastati koolimaja (Linaküla küla) tehnosüsteemide kasutusluba;
- ◆ Elektrilevi OÜle väljastati ehitusluba külmhoone (Lemsi küla) elektriliitumisrajatise rekonstrueerimiseks;
- ◆ Elektrilevi OÜle väljastati maakaabelliini (Kordoni, Merimetsa ja Kihnu tulepaak 842) kasutusluba;
- ◆ Eesti Energia ASile väljastati linnuseirejaama (Kihnu välibaas, Rootsiküla küla) kasutusluba;
- ◆ Heldy Põllustele väljastati kirjalik nõusolek Ruudu (Lemsi küla) kanalisatsiooniehitise rajamiseks;
- ◆ Lõpetati munitsipaalaluruumi üürilepingud Urmas Sähkaga (lõppes töösuhe Kihnu Kooliga), Marika Kosega (lõppes töösuhe Kihnu Kooliga) ja Tiina Loidega (ai-netunnid ühel päeval nädalas võimaldavad tal tulla Kihnu hommikul ja lahkuda õhtul);
- ◆ Eesti Energia ASile väljastati ehitusluba linnuseirejaama (Kihnu välibaas, Rootsiküla küla) täielikuks lammutamiseks;
- ◆ Kinnitati ettevõtlustoetuse taotlusvooru tulemused:
 - 1) FIE Feliks Männi kalalaeva PMA-601 moderniseerimine 2543,08 eurot
 - 2) Visit Kihnu OÜ halumasina teenuse käivitamine 517,95 eurot
 - 3) Visit Kihnu OÜ paadilaenu teenuse käivitamine 769,94 eurot
 - 4) Puhka Kihnus OÜ Sadama öömaja kanalisatsiooni ehitamine 835,25 eurot.

◆ Eldur Laos'ele väljastati kirjalik nõusolek elamu tehnosüsteemide muutmiseks (Sireli majapidamise veega varustamine);

◆ Arne Oad'ile väljastati kirjalik nõusolek veetorustiku ehitamiseks (Niine majapidamise veega varustamine);

◆ Ingvar Saarele väljastati kirjalik nõusolek elamu tehnosüsteemide muutmiseks (Ülemetsa vee ja kanalisatsiooni välisvõrgud);

◆ Anti 31. maini 2015 üürile Uusmajas asuva sotsiaalkorteritüübi üks tuba;

◆ Väikebussi Renault Master 658 AZT kasutamise hinnaks määrati 60 senti/km;

◆ Kihnu valla liikmeõiguste teostajaks Mittetulundusühingus Pärnumaa Ühistranspordikeskus nimetati vallavanem Ingvar Saare;

◆ Väikebussi, Renault Master 658 AZT, eest määrati vastutavaks Paal Põlluste;

◆ Kihnu Tervisekeskuses olevad perearsti ruumid anti 31. detsembrini 2018 tasuta kasutada OÜ-le Venorest (juhatuse liige dr Katrin Sihver), ruumide kõrvalkulud tasub Kihnu Vallavalitsus.

KIHNU APTEEK AVATUD:

E 14 - 17

K, R 10 - 13

Kihnu Virve kohtus Riias oma terase

Kes teab, milline seltskond oleks istunud kesknädalal Riiga uue Kihnu laeva kiilupaneku tsemooniale pöranud bussis, kui saarerahvas oleks laeva nimeks valinud Akadeemik Ene Ergma või Siuhti. Valiti aga Kihnu Virve.

Iseenesest mõista ei saanud ega tohtinud Järsumäe Virvet ehk Kihnu Virvet, nagu teda üle maa tuntakse, nüüd kiilu kinnitamisest kõrvale jätta. Kui tihti ikka ajaloos ette tuleb, et nimikangelane ise laeva ehitamise juures viibida saab.

Näiteks, kui Saksa kuulsaimale sõjalaevale Bismarck 1. juulil 1936 kiil pandi, oli riigikantsler Otto von Bismarck, kelle järgi laev nimetati, juba pea neli aastakümnet taevastel vetel seilanud. Ja eestlastelt Suur Tõll nimeks saanud auriku valmimise ajaks 1914. aastal oli sel Saaremaa vägilasel juba ammu pea otlast raiutud.

Pole teada, mis oli legendaarsest Kalevi pojast saanud ajaks, mil Jaan Tatika tagahoovis Kallewipoegg valmis, ent aparaadi kiilu pane ku tunnistajaks ta olla ei saanud.

Meri keelel ja meelel

Aga näe, Virve saab. "Väga tore," ütleb Pärnu Teatrikohvikus reisspassiks kiluleiba haugunud nimikangelane ise, mis ta sellest kõigest arvab. "Virve on, Virve jääb, Virve olema peab," lisab ta. Ega Virve suuri sõnu tee. Hoopis laulusõnu teeb. Viimane, spetsiaalselt Riias valmistatava laeva õnnistamiseks loodud tekst valmiski ööl enne Riiga sõitu.

Just laulma ja tantsima Virve ning tema Kihnu kõrtides kaaslastel sel kesknädala hommikul teel ongi. Ei jõua buss veel Pärnust väljagi, kui juba lüüakse kahel kortsul, kuuel keelel ja üheksal häälel laul valla.

Üksteise järel kõlavad pa-

Fotod: Helder Põlluste

lad merest ja meremeestest, kajakatest ja tuultest, kividest ja liivast. Saare elust, olust ja õlust. Kõigest, mis sellele saarerahvale kallis ja üdini omane.

Need on natuke nukrad ja melanhoolsed laulud. Aga ilusad. Nagu oleks meri ise neile sõnad ja meloodia vorminud. Nõnda nagu lained on vorminud saare rannajoont ja meretuuled väikse, ent sitke rannarahva palgeid ja hinge. Ja meri on väga mitmenäoline looja. Või nagu Virve lihtsalt, ent kõikehõlmavalt märgib, on meri ilus, aga kole kah. Nii on.

Tants jalgades

Enne Läti piirini jõudmist laul vaibub. Leitakse, et tuleb välja päris hästi. Esimese proovi kohta. Ollakse ju selles koosseisus esimest korda väljas. Sel pole aga suuremat tähtsust, sest Kihnus pole naist, kes laulda või pili mängida ei mõistaks.

Rinnapiimaga kaasa antud lauluoskus kinnistub hällis ema laulu kuulates, koos majapidamistöid tehes, lasteaias, koolis, kultuurimajas või lihtsalt metsavahel jalgades laulu lõõritades. Mistõttu, nagu Kihnu naised ise ütlevad, võib sellelt pisike-

selt saarelt lauljaid kas või rehaga kokku riisuda.

Isegi kui parasjagu ei laulda, räägivad naised laulmisest ja pillidest. Meenutatakse aegu, kui sõideti suurte bussidega ühest esinemiskohast teise. Tõmmati aga pilli ja tantsiti bussi vahekaigus. Teinekord jäeti buss koguni seisma ja tantsiti bussi kõrval sõiduteel.

Olgu etteruttavalt öeldud, et tagasiteel Riias tehti ka nüüd see tükk ära. Tõestati, et kui ikka väga tahta, saab jalga keerutada igal pool ja igal ajal, ka kitsas ja sõidu ajal omajagu õõtsuvas väikebussis. Ju nad on seda kõik-sugustel veesõidukitel praktiseerinud.

Seisma bussi sedakorda siiski ei jäeta ja millalgi keskpäeva paiku hakkavadki paistma Riia tornid ja tänavad. Needsamad tänavad, mille sillutamiseks omal ajal kihnlased sinna kive vedasid. Neil on koguni laul Riia sadamasse seilamisest.

Kiilu polegi

Sadamasse on kangetel kihnlastel seegi kord asja – laeva ehitaja Baltic Workboatsi tehaste kõrval kail kohtub lihast ja luust Kihnu Virve oma terasest nimekai-

muga.

Selle järgmisel sügisel valmistatava laeva maksimaalne mahutavus on 200 sõitjat, 22 sõiduauto või kaks veoauto. Täislastiga on selle kiirus rahuliku mere korral vähemalt 12 sõlme. Laev on võimeline iseseisvalt liikuma 0,45 meetri paksuse silejää korral. Kihnu Virve mõlema peamasina võimsus on 1000 kW – me räägime endiselt laevast.

Praegu on sadamakail kõrguvas laeva keskmises, autoteki osas veel üsna raske laeva näha. Tõtt öelda pole

est nimekaimuga

sel isegi kiilu. Seda ei tulegi, sest seda tüüpi laeva, nagu selgitab Baltic Workboatsi ekspordijuht Jüri Taal, ei ehitata mitte kiilu peale nagu vanaasti, vaid ta pannakse plokidest jupikaupa kokku.

Nii koosneb Kihnu Virve tosinast plokist, mis kail üksteise külge kinnitatakse, kuni laev millalgi novembri lõpuks vettelaskmiseks ja Saaremaale Nasva sadamasse lõppviimistlemisele sõitmiseks valmis on. "Ja et ikka tükkid külgõ saaks ilusti ning see laev koos seisaks lõpuni ja ehitus sujuks," nagu Kihnu vallavanem Ingvar Saare omalt poolt laevaehitajale soovib.

Et aga kiilupaneku tsere-mooniaga tähistatakse laeva ehitamise reaalset algust ja sellega soovitakse õnne nii laeva ehitajatele, selle tulevasele meeskonnale kui sõitjatele, ei saa ju säärast toimingut lihtsalt sellepärast ära jätta, et kiilu pole.

Esimesed kihnlased laeval "Täna ristime sind, Kihnumaa lind. Õnne sul soovime koos. Tähtis on meile täna ne päev, sest Kihnu neiuks sa saad," lõõritab Virve ikka veel tugeval häälel, mida aastate voog pole suutnud murda, ette enda kirjutatud laulu, enne kui mälestusplaat nelja kruvi abil laeva külge keeratud saab. Koha alla, kus kunagi hakkab asuma laeva süda ehk masinaruum. Ja nagu kihnlased märgivad, on plaadist olulisem hing, mis nüüd laeva sisse kruvitud.

Pärast pidulikku lõunasööki ja vahuveiniklaaside kõlistamist istutavad kihnlased endale sinised kiivrid pähe ja tõusevad järsust redelist laevatekile. Esimeste kihnlaste seas astub uuele laevale Virve.

"Väga mõnus tunne on, kõik on hea," kinnitab laeval patseeriv Virve. "All paistis, et on väiksem, aga nüüd siin üleval olles on maailma suur ruum," kiidab ta uue aluse heaks.

"Ei tea, kui lai see on kah?" huvitub Virve. Ta ise mõeldab kaugusi nõnda, et asetab ühe kõverdatud käe rinna ja sirutab teise välja – nõnda on täpselt meeter. Ent laeva laiuse mõõtmiseks jäävad tema käed lühikeseks, nii et ta piirdub mõneti umbmäärase, ent siiski pädeva hinnanguga: päris lai.

Numbritesse ümber arvutades tähendab see konkreetselt selle laeva puhul 12 meetrit.

Vahepeal on teisedki kihnlased pardale jõudnud ja pommitavad laevameistreid küsimustega: kas veekeskus tuleb, kas kino tuleb? Taal peab nentima et ei, kino ei tule ja veekeskust ka mitte. Küll aga paigutatakse laevale lift. "Te saate saare esimese lifti," ütleb ta muheldes. Kihnlasedki muhelevad rahulolevalt.

Suur pidu tuleb

Ja miks nad ei peakski rahul olema. Nagu Virve kinnitab, on saarel korralikust laevast, millega aasta ringi sõita saaks, juba ammu puudust tuntud. "Seokest laeva on vaja, mis ikka jääst kah läbi läheb, sest me oleme mere sees ja kui jää on paks, siis ei saa läbi jälle," päästab laev nad tema sõnul talvisest jantimisest lennukite ja hõljukitega.

Ent ehitusjärgus laeval niisama patseerida on üks asi, hoopis teine asi on sellega merd künda. Seda loodab Virve ka teha. "Kui sõita saab, olen mina esimene, kes selle laevaga Kihnu tuleb," kinnitab ta naeru kihistades.

See, kuidas sadamasse kihutatakse, olevat Virvel juba peas paika pandud. Nii enam-vähem. Igal juhul saab see tema kinnitusele olema üks suur-suur pidu. "Ma arvan, et kõik tulevad randa ja lehvitavad sellele suurele uhkele laevale ja tema meeskonnale. Jah!"

**Pämu Postimees,
Asso Puidet**

KIHNU RAHVAMAJA LIIKUMISNÄDAL

**29. septembrist 5. oktoobrini toimub
rahvusvaheline liikumisenädal MOVE Week.**

MOVE Week on iga-aastane üle-Euroopaline kampaanianädal, mille eesmärgiks on panna inimesi rohkem liigutama ja füüsilisest tegevusest rõõmu tundma.

PÜHAPÄEVAL, 28. SEPTEMBRIL

KELL 16.00 JALGRATTAMATK
(algus rahvamaja juurest)

ESMASPÄEVAL, 29. SEPTEMBRIL

KELL 17.00 KEPIKÖNNI KOOLITUS

Koolituse viib läbi Rahvusvahelise Kepikõnni Liidu (INWA) väljaõppe saanud treener René Meimeri

KELL 19.00-21.00 JÕUSAAL

TEISIPÄEVAL, 30. SEPTEMBRIL

KELL 10.30 MAASTIKUMÄNG MUDILASTELE

KELL 13.00 MAASTIKUMÄNG KOOLILASTELE

KELL 19.00 VÕRKPAAL

KOLMAPÄEVAL, 1. OKTOOBRI

KELL 13.00 EAKATELE TOIDU JA TERVISE

SEOSTEST, TERVISLIK LIIKUMINE

KELL 14.00 KOOLILASTE TERVISLIKU

TOITUMISE ALUSED

Näpunäiteid jagab Eesti Toitumisenõustajate Ühenduse toitumisenõustaja Ülle Niilisk

KELL 19.00-21.00 JÕUSAAL

NELJAPÄEVAL, 2. OKTOOBRI

KELL 14.30 LAUAMÄNGUD

KELL 19.00 VÕRKPAAL

REEDEL, 3. OKTOOBRI

KELL 19.00- 21.00 JÕUSAAL

LAUPÄEVAL, 4. OKTOOBRI

KELL 20.00 TANTSUÕHTU

täpsem info www.kultuuriruum.ee

**VÕIDA LAISKUS JA LIIGU VÄHEMALT
30 MINUTIT IGA PÄEV!**

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

Vana Baskini Teater
Kihnu Rahvamajas
laupäeval, 25. oktoobril kell 20.00
Pääse 10 eurot, põhikoolilapsed 5 eurot.

OOTAMATU ETTEPANEK

Lavastaja: **Eero Spriit**, kunstnik: **Jaak Vaus**,
 Osades: **Helgi Sallo, Raivo Trass, Raivo Mets ja Veljo Reinik**
 Autor: Richard Baer/ tõlkis Maarja Aaloe, kestus: kaks tundi

RICHARD BAER sündis 28. aprillil 1928. aastal New York City-s ja suri südamerabanduse tagajärjel 22. veebruaril 2008. Ta omandas psühholoogia alal bakalaureuse kraadi Yale'i Ülikoolis, kuid seejärel õppis magistriks kinokunsti alal Lõuna-California Ülikoolis.

Legend räägib, et tema onu, David Sarnoff, kes juhtis telekompaniid RCA, helistas ühel 1953. aasta hommikul kell kuus telekompanii NBC viitsepresidendile ja nõudis, et too leiaks kella üheksaks tema õepojale tööd. Kella üheksaks oligi Richardi jaoks NBC-s režissööri assistendi koht olemas. Nii algas Richard Baeri aastakümneid kestnud telekarjäär. Õige varsti hakkas ta assistenditöö kõrvalt televisioonile sketše kirjutama, mis peagi kosusid ter- veteks "šoudeks" ja populaarsete seriaalide osadeks. Assistendi amet jäi sinnapaika ja Richard Baerist sai elukutseline teledramaturg.

Pikkade aastakümnete jooksul kirjutas ta televisioonile (peamiselt NBC-le) üle kahesaja pala (peamiselt seriaale) ja ka kolm telefilmi stsenaariumit. Teatrile hakkas Richard Baer kirjutama alles 80-ndatel aastatel ja kuigi näidendeid sai kokku kümmekond, võib teda nimetada ühe komöödia dramaturgiks, sest kõik ülejäänud tema näidendid jäävad kaugele romantilise komöödia "Mixed Emotions" ("Segased tunded", meil "Ootamatu ettepanek") menu varju. Esmaesitusest 1987. aastal Los Angeleses ja eriti pärast edukat debüüti Broadwayl 1993 on seda liigutavat lavatükki mängitud kõigil mandritel sadades teatrites ühtekokku lugematuid kordi.

Ei taha teatrikülastajalt üllatusmomente ära võtta, see- pärast olgu vaid öeldud, et tegu on ootamatuid ja isegi pööraseid pöördeid pakkuva tõsiselt hingekeeli puuduta- va romantilise komöödiaga, milles püstitatakse küsimus: kas elada üksi minevikus või minna kahekesi tulevikku?

Kirikust leitud vara

Juuliku Kihnu Leht kir- jutas, et Kihnu kiriku re- mondi käigus tuli pöö- ningulalt välja kultuuriloo- line leid, mis Kihnu muuseu- misse hoiule viidi.

Materiaalset väärtust leiul ei ole, vanasse kirikurüüsse pakitud paberraha ja korjan- duskarpides olnud mündid on pärit Saksa okupatsiooni ajast ning pole enam ammu käibel, kuid on märk ühest ajalooetapist, suur kullatud ja kaunistatud piibel on küll uhke, kuid rariteediks seda pidada ei saa, hõbedast armulaualeiva alus (diskos) koos noaga on emotsionaal- selt väärtuslik selle poolest, et selle pealt on paljud kihn- lased armulaualeiba saa- nud.

Kui Kihnu muuseumi juha- taja Maie Aav ja koolijuht Toomas Pajula leiu muuseu- mi hoidlasse tallele panid ning lisaks ka palju muud pööningult leitud kraami, ei jõutud veel mõelda, mis leiu- ga edasi saab. Kirikus käis re- mont ja muuseumis oli süda- suvine tippaeg ning põnev leid paigutati remondi eest kindlasse kohta.

Kuid ootamatult lahvas- kultuuriloolise leiu ümber tüli, Eesti Apostliku Õigeusu Kiriku kantsler Martin Toon algatas elektroonilise kir- javahetuse, täis süüdistusi, mitterõõmismist ja teravaid väljaütlemisi, mille tagajär- jel lahkus Kihnu koguduse juhatuses Paal Põlluste. Sama kaalus ka Maie Aav.

Metropoliit Stefanus ütles Kihnu Lehele antud interv- juus, et leiu ümber on toimu- nud arusaamatusi ja toime pandud kohatusi ning tal on südamest kahju, et mõned kirikukeskuse töötajad käi- tusid jämedalt ning ta palub selle pärast vabandust.

„Niipea kui leid on korda tehtud, anname selle tagasi ja kogudus võib sellega te- ha, mida heaks arvab – ma kinnitan seda oma sõnade- ga,“ ütles Stefanus.

See oli lühike kokkuvõte

Fotod: Silvia Paluoja

toimunustm kuid vahest lii- ga lühike, et õiget pilti saa- da. Kihnu Leht püüab nüüd juhtunusse täpsemalt val- gust heita.

Pööningult leiti pakike

Riiu üles kiskunud pakk lei- ti kirikust 1. juulil. Juba va- rem olid ehitusfirma Tafrix esindaja ja koguduse aseesi- mees Paal Põlluste palunud, et muuseumi juhataja Maie Aav, kes on ühtlasi kogudu- se juhatused liige, remondile jalgu jäänud esemed hoiule toimetaks.

Seepärast oligi Maie pöö- ningult leitud kraami aida- nud üle vaadata ja muuseu- mi hoidlasse toimetanud. Peamiselt viidi sinna vanad kirikurüüd, aga ka kehvas olukorras pühapildid, küün- laljalad, annetuste kogumise kulbiki ja muud sellist.

Nii et kui ehitajad 1. juulil pööningult pakikese leidsid, kutsusid ehitajad taas Malet

andus kiskus tüli üles

seda üle vaatama. Maie viipas seltsiks ajaloolase Toomas Pajula, et ta huvitavale leiule erialase pilgu peale viskaks. Koos helistati Pärnu muuseumi direktorile Aldur Vungile ja Pärnumaa muinsuskaitse vaneminspektor Nele Rendile, kes leidsid, et Kihnu kirikust leitud varandus peaks jääma leiukohta ehk Kihnu. Maie teatas e-maili teel põnevast leiust teistele koguduse juhatuse liikmetele ja preester Ivaskile. „Uskusin, et sellega on minu kohustused hästi täidetud,“ nentis Maie.

Algas terav kirjavahetus

Aga ei. Kantsler Martin Toon süüdistas juulikuu lõpus toimunud kirjavahetuses muuseumi juhatajat leiu hõivamises ja selles, et ta takistas selle toimetamist omanikule (Eesti Apostlik Õigeusu Kirik). „Muuseumijuhatajal ega koolidirektoril ei ole seadusest tulenevat õigust võtta ühendust mingite muuseumite või muinsuskaitsega, sest leid ei kuulu neile ega nende juhitavale asutusele. Ma võin mõista teie tegevust kohalikust või erialasest huvist lähtuvalt, kuid see ei legitimiseeri antud olukorda, pigem vastupidi, hoopis komplitseerib,“ kirjutas Toon.

Kirjavahetusesse sekkus, võiks öelda, et valas õli tulle, endine vallavanem ja riigikogu liige Annely Akkermann, kes leidis, et Maie peaks vabandama ja saatma kutse EAÕK esindajale, et leid vastu võtta. „Ma ei mõista, mille vastu olen eksinud, et ma vabandama peaksin,“ ei mõista Maie. Talle jääb arusaamatuks, miks vajati tema abi vanade kirikurüüde hoiustamisel, aga selle leiu puhul tõlgendati abistamist vaat et vargusena.

„Olukord on terav, sest ehitusmees tahtis leidu toimetada EAÕKile, aga Maie asus seisukohale, et ei lase leidu Kihnust ära viia,“ kirjutas Akkermann.

Tegelikult polnud Maiega terve juulikuu jooksul keegi ühendust võtnud ja ta kirjutas: „Kihnu muuseum on väga huvitatud sellest, et Teile kui tööde tellijale ja omaniku täievolilisele esindajale õnnestuks need leiud ja kogu kiriku pööningult muuseumi varjule toimetatud vara üle anda. Kas see väärarusaam, et muuseumitöötaja kuidagi seda takistada püüab, on nüüd arusaadavalt ümber lükatud? Ootan esimest võimalust, et nõnda palju arusaamatust põhjustatud leiud ometi muuseumist omaniku kätte toimetataks.“

Vallajuhid astusid Maie kaitseks välja

Meilivahetusesse kaasatud inimeste seas oli ka vallavanem Ingvar Saare, kellele sai osaks süüdistus, et ta ei teadis mis allasutuse juhid teevad. Vallavanem kirjutas, et ei pea ninapidi iga asja juures olema ja ehk kirikuvalitsus ja kogudus suudavad probleemi omavahel ära lahendada.

„Need asjad on muuseumis kättesaadavad ja Kihnu muuseum neid kinni ei hoia. Vara omanik võiks oma vara vastu huvi tunda, kes siis veel,“ kirjutas Ingvar Saare. Vallavanem asus Maie kaitseks välja, leides, et kantsler Tooni kirjad on ebaõiglaselt ründavad muuseumi juhataja suhtes.

Siis veel koguduse aseesimees Paal Põlluste kirjutas, et on häiritud kantsleri suhtumise pärast koguduse liikmete aadressil. Ta konsulteeris Pärnumaa muinsuskaitseinspektori Nele Rendiga, kes soovitas samuti leidu Kihnu jätta, mispeale Põlluste andiski Maiele korralduse leidu muuseumis hoiustada. „Kõige segasem on see, et ehitaja tuli kola tassimist koguduselt küsima, mitte vara omanikult, kellega on lepingulistest suhetes. Palun kantslerit selgitada, kuidas on seotud vara omanik, kogudus ja ehitaja. Kes keda kä-

sitab ja kes peab leidma AE-GA tegeleda omaniku pööningu kolaga?“ kirjutas Põlluste. „Siinkohal vabandan kõigi Kihnu Kiriku omanike ees minu poolt antud korraldusest põhjustatud ebamugavuste pärast. Palun andeks Maielt talle osaks langenud süüdistuste ja tema halvavalguses kuvamise pärast,“ seisis Paali kirjas.

Preestri vabandus

Paal Põlluste vabandus aga kirjavahetust ei lõpetanud. Kantsler kirjutas seepeale, et „õigeusu kirikus ei saa mitte ühtegi kogudust olemas olla ilma (ema) kirikuta, vastupidi aga küll. Kõik vara kuulub kirikule, juhtimine on tsentraalne. Kihnu kirik ilma kirikukeskuseta oleks lihtsalt üks teemapark või muuseumi filiaal, mida näidatakse turistidele. Seega jälegi ei oleks ilma kiriku toimumiseta Kihnu kultuuri toimine terviklikult võimalik.“

Kantsler teeb oma tööd ja mul on kahju, kui see teid häirib. Aga ma teen sellele vaatamata oma tööd edasi ja elan üle ka sellised rünnakud.“

Maie hinnangul on kirikukeskus küll oluline, aga kirik ei toimida ilma koguduseta.

Kirjavahetusesse pani punkti preester Viktor Ivask, kes kogu vastutuse ja süü endale võttis. „Vabandan metropoliidi ees ja teie ees, et nüüsgune kahetsusväärne olukord sai tekkida,“ kirjutas Ivask. Sellele kirjale enam vastust ei tulnud. Küll aga astus Paal Põlluste koguduse aseesimehe kohalt tagasi ja leid viidi Kihnust Tallinna.

Hilisemad selgitused

Mõni aeg hiljem ütles preester Ivask Kihnu Lehele: „Kui keegi on süüdi, siis mina koguduse preestrina ega keegi teine.“ Ta ütles, et tegi vea, teatades leiust vaid piiskop Aleksandrile, kuid ta oleks pidanud ka metropoliiti teavitama.

Ivaski hinnangul tahtsid

mõlemad pooled - nii koguduse kui kirikuvalitsuse liikmed vaid kõige paremat, et leid säiliks ega saaks kahjustada, aga kahe poole loogika ja käitumine olid erinevad ja sellest tekkis konflikt. „Kihnu inimeste loogika oli alalhoidlikkus ja korrektsus, mis ütles, et peab leiu toimetama kindlasse kohta, kirikuvalitsuse loogikas olid tähtsad seadused, toimingud ja normid ning need kaks loogikat ei kattunud,“ hindas Ivask.

Ivaski hinnangul see vahejuhtum inimesi kirikule lähemale ei too ja sellest on kahju.

Kantsler Martin Toon ütles Kihnu Lehele, et on olnud algusest peale seisukohal, et vara peaks jääma Kihnu ja tal on kahju, et jäi teistsugune mulje. Tema sõnul oli kirikul omanikuna seadusest tulev kohustus võtta ühendust spetsialistidega ja ekspertidega, et hinnata leidude muinasväärtus ning leppida kokku, millised on samud ja kohustused esemete puhatamiseks, korrastamiseks, konserveerimiseks ja hoidmiseks. Pärast neid toiminguid tuuakse leid Kihnu tagasi.

Küsimusele, miks läks olukord nii teravaks, et vastas kantsler, et ilmselt on traditsioonid Kihnus nii tugevad ja inimeste arusaamad oma kogukonnast ja selle hoidmisest väga elavad. „Kogukonnal on seersmine taju, et see on meie kirik, nagu ka meie muuseum või saar,“ lausus Toon. Ta lisas, et ei olnud plaanis sõjakirvest tõsta kellegi kohale.

Metropoliit Stefanus ütles, et kirikuvalitsus katab kõik leiu konserveerimisega seotud kulud. Leiu kordategemiseks kulub tema sõnul 500 eurot.

„Te ei pea kartma, et kirikuvalitsus püüaks omastada asju, mis kuuluvad kogudusele,“ ütles ta.

Harri Jõgisalu elab edasi, kui....

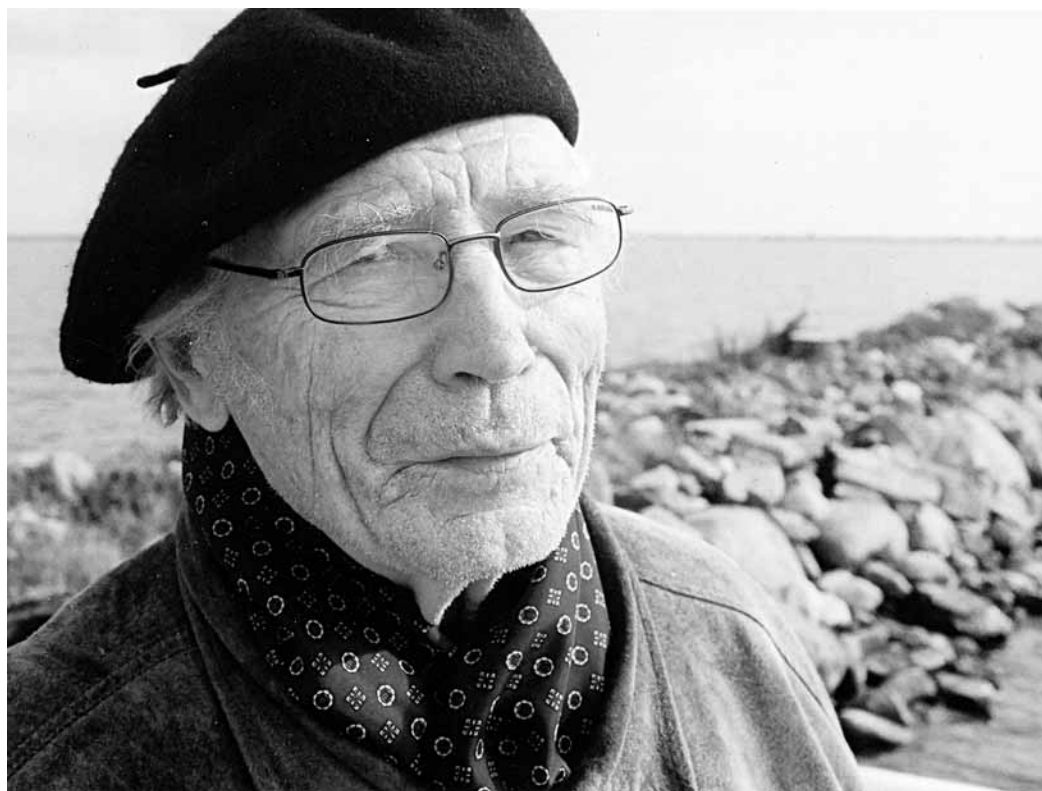
Elukoosneb juhuste ahe-
last. Ning juhuste taga
seisab seaduspärasus-
te kett.

Enam kui pool sajandit tagasi käis üks Läänemaa noormehe koos Tõstamaa kaluritega Tibrikal. Oli sügisrähme aeg ning tagasiteel tabas mehi pagi. Varju polnud kusagile mujale minna kui Sangelaidu. Seal *koios tuulpios üed kaudu* saates sai Harri tutvavaks Kaevandu Jukuga. Tubli kalamehe ning Linnukuningaga. Esimesest juhulikult Kihnu saarestikus vee-detud õöst sai tulevase kirjaniku Harri Jõgisalu elukestev kiindumus kihnlastesse ning Kihnu loodusesse.

Selle juhuse taga oli aga kindlasti ka rannarahva ühisosa – austus mere kui igipõlise toitja vastu ning teadmine, et nii saar kui iga eesti küla saab hakkama vaid siis, kui kogukond seljad kokku paneb, kui ühtki hädasolijat oma murega üksi ei jäeta. Need on aated, mis ühendasid ennesõja-aegseid eestlasi ning mis olid eriti eredalt hoomatavad kihnlaste kogukonnas ka vene okupatsiooni algaastail.

Kohtusin Harriga esimest korda 1966. aasta suvel Sangõs. Siis oli laiu peremeheks Tumapietri Kolla, sest eelmine Sangevana Kaevandu Juku oli selleks ajaks juba nende meeste hulka läinud, kes öösel Laoba rannas joomas käivad. Me mõlemad imetlesime Kollat, kes vaerapoegi merre aitas ning vene sõjakomissari laiult minema kupatas. Kolla julgust ametimehega karmilt ümber käia toetas asjaolu, et mehel oli taskus saarevahi tunnistus. Täna nase keskkonnaministeeriumi eelkäija, ENSV metsa- ja loodusministeerium oli talle ühiskondliku inspektori tõendi andnud. Kollas kehas-tusid kõik need samad jooned mis Harriski – meeletu töökus, suur loodusearmatus, õiglane ning samas val-latu meel.

Et Sangõ sõita, selleks tuli

vene ajal lennuki, laeva või postipaadiga kõigepealt Kihnu jõuda ning Tumapietrile jalutada. Vanalt lennuväljalt oli sinna paar korda kiviga visata. Ning siis kas esmaspäeva hommikul Kollaga või muul ajal Kolla tütrepoega-dega tunnine paadireis ette võtta. Poistele see mereretk väga meeldis, kuna said näidata külalistele oma osavust veeluste kivide ja murdude vahel tüürimises.

Nii käis Harri Sangõs mitu aastakümnet järgemööda, ikka esmapäeval Juku või Kollaga laiule, laupäeva õhtul tagasi Kihnu ja otse sauna! Et Harri hing oli Sangõ kivide alla juured ajanud, siis pole juhus, et pärast tema esimeste loodusjuttude (Käopoja tänu, Kärp jt) ilmumist ning ootamatult suurt tunnustust, võttis kirjanik ette suurteose „Maaleib“ loomise. Mõneti autobiograafilises loos (mandrilaps tuleb Kihnu ja Manõja vanavanematele külla ning vaatab värske pilguga elule saareriigis) ei saagi süžee mujale välja jõuda kui Sangõ...

Neid ridu Harri mälestu-

seks kirjutades on meri Manõja ning Sangõ vahel hall ning karvane. Me kumbki pole pea neli aastakümnet enam silmapiiril terendaval maalapil käinud, aga kaluritelt kuulnud uudised on meidki murelikuks teinud. Kormoranide poolt hävitatud loodus ning keskkonnameti kategooriline hoiak mitte lubada laiul linnukuninga traditsiooni taastada tekitavad küsimusi tänase looduskaitse suutlikkusest üldse. Mis saab nii kodumaa looduspärandist? Kui tulevikus tuuakse kõik kihnlaste toidud mandrilt, siis jah-tub tasapisi ka mälestus lüpsisoojast piimast ja ahjulõhnasest leivast. Ning „Maaleivagi“ soojus jahtub, kui raamat riulile tolmuma jääb. Kas Harri kunstiküpsed lood kihnlaste looduslähedasest elust ärgitavad uusi lugejate põlvkondi ning suudavad veenda ka elukaugeid ametnikke toetama esivanemate traditsioone, eks seda näitab aeg...

Igatahes paari-aasta-tagune Kihnu aukodanike kiri Vabariigi Valitsusele, mille-

le Harri esimesena alla kirjutas, veenis põllutööministrit, et Kihnu ja Manõja kaluritele omaette räimekvoot sisse seati. Harri teadis, et rahvuskultuuri hoidmisele saab igaüks oma elustiili ja käitumisega kaasa aidata. Igal kevadel ning sügisel tuli ta Manõjasse, et hõbedast rahvuskala vardasse ajada ning Tooma suitsuahjus kuldseks küpsetada. Sel sügisel Harri enam Manõjasse ei jõudnud. Juhtus nii, et jäin Harrile viimaseks lähedaseks, kes sõpra haiglas vaatamas käis. Õnneks oli mul kaasas peotäis värskeid suitsuräimi. Harri enam käsi tõsta ei jõudnud. Küsisin, kas panen talle suhu marja või liha? Harri viimased sõnad olid: „Pane marja!“ Täitsin Harri palve, tõusin ja taganesin palati uksele. Harri saatis mind sooja pilgu ning rahvuskala magusa maiguga suus...

Kuidas saaksime Harri Jõgisalu tehtud elutöö eest tänada? Ega valikut pole, ikka tema raamatuid lugedes. Siis elab Harri meie hulgas edasi.

Mark Soosaar

1. OKTOOBRI KELL 12.30 RAHVAMAJAS

EAKATEPÄEV

ESINEB KLAVERIVIRTUOOS STEN LASSMANN

**TOIDU JA TERVISE SEOSTEST RÄÄGIB
TOIDUNÕUSTAJA ÜLLE NIILISK**

TERVISLIK LIKUMINE, PUUVILJALAUD

KUI SOOVID TRANSPORTI, HELISTA VEERALE 518 6819

KIHNU MAJANDUSE OÜ teeb
TEHNOKESKUSES teenusena teie
tehnikale remonti ja hooldust.
Keevitame, joodame, tinutame,
vahetame õlisid, detaile ning tihendeid.
Ehitame seadmeid ja ehitisi.

Hinnad ja tähtajad kokkuleppel,
töötunni hind 20€.

Telefon 503 9333 Paal

KIHNU MAJANDUSE OÜ teatab,
et alates 1. oktoobrist on **TANKLA,**
TAARA VASTUVÕTT ning
JÄÄTMEJAAM avatud
talvise graafiku alusel.

TÖÖTAME: T - L kella 8:30 - 13:00

PUHKAME: PÜHAPÄEVAL ning
ESMASPÄEVAL ja
RIIKLIKEL PÜHADEL.

Reedel, 17. oktoobril kell 19.00
Kihnu muuseumis

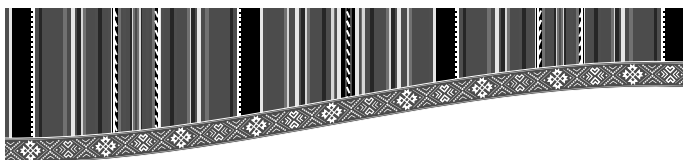
ARUTELU KIRIKUKOMMETEST JA JUMALASÕNAST

Kuni 1947. aastani käidi Kihnus igal sügisel
leeris. Sel ajal oli Kihnus veel alaline preester
Brantmann. Leeriskäimise lõppemisega hak-
kasid üha rohkem kaduma teadmised kiriku-
kommetest ning jumalasõnast.

Rikas kirikukombestik taandub, kui unusta-
takse ühe või teise kombe pidamise tegelik
põhjus või tähendus. Oodatud on kõik, kes
soovivad rohkem mõista kirikuelu vaimset
poolt.

OSTAN
kontaktoreid, kaitselüliteid, raadio-jaamu,
otsilloskoope, trükkplaate ja detaile ning
aparatuuri.

Pakkumised telefonil 5 458 3370.

3. oktoobril kell 21.00 avab Kurasel
ühiks õhtuks ukseid TÕELINE RESTORAN,
kus hubases interjööris on võimalik nautida
maitsvaid roogi koos hea veiniga.

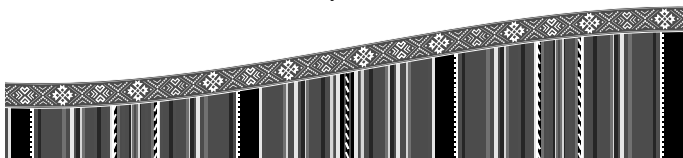
Jõud on ühendanud kaks Pärnu viimase aja
nimekaimate söögikohtade Lime Lounge'i ja
Restoran Raimondi kokka, et pakkuda teile
meeldivaid maitseelamusi.

Kohtade arv on piiratud ja seetõttu on
vajalik ka eelregistreerimine.

5-käigulise õhtusöögi hind koos
tervitusjoogiga on 35 eurot.

TULE JA LUBA ENDALE NING OMA
KAASLAS(T)ELE ÜKS MEELDEJÄÄV ÕHTU.

Registreerimine telefonil 5 340 3843 (Jana) või
meiliaadressil kyek@kihnurand.ee

Septembrikuu sünnipäevalapsed

1. september

Valre Sutt (Dõllu) 50
Aili Tuhkanen (Uusmäja) 73

3. september

Evi Türk (Lähiste) 74

4. september

Viktor Mihhailov (Tammela) 86

5. september

Endel Mätas (Antsu) 55

9. september

Galina Leas (Soometsa) 50

10. september

Salme Valm (Liiva) 80

11. september

Paul Sepp (Allika) 72

16. september

Mihkel Lilles (Tooma) 84

22. september

August Laanemets (Tammiku) 55

Mälestame

Kihnu valla aukodanik

HARRI JÕGISALU

24.08.1922 - 18.09.2014

Kihnu Vallavolikogu

Lahkunud

JAAN TÜRK
3.03.1972 - 23.09.2014

Kihnu 4. Viulifestival

3.-4. oktoober

Reedel, 3. oktoobril

kell 20 FESTIVALI AVAMINE MUUSEUMIS

Festivali avab Viulifestivali patroon proua Evelin Ilves. Esinevad Värska Muusikakooli viuldajad, avatakse Anu Raua vaibanäitus, Tuulevioli CD esitlus-kontsert. Esinevad Aapo Ilves ja Marju Varblane. Järgneb vabas vormis jämm!

Laupäeval, 4. oktoobril

kell 11-14 viulimängu ÕPITOAD

MUUSEUMIS, KOOLIMAJAS, RAHVAMAJAS

kell 15 SEMINAR MUUSEUMIS

Merike Paberits - flöödil traditsiooniliste viiuli-lugude jälgendamine.

Kristi Alas - Ühe ansambli lugu - Tuulevioli kujunemine ja areng.

kell 15 - 20

Kihnu TOIDU KOOLITUS:
lamba küpsetamine

kell 20 PIDU RAHVAMAJAS

Õpitubades õpitud lugude esitus.

Esinevad Kihnu pillilapsed, Virumaa Noorteorkester.

PEAESINEJAD

Curly Strings ja
Tuulelöötsutajad!

Avatud puhvet!

Pääse 5 € / 2 €

Peolt saadav tulu läheb Kihnu pillilaste toetuseks ja uute pillide ning tarvikute ostmiseks.

VIIULIFESTIVALI
KORRALDADAVAD:

lisainfo:

www.kultuuriruum.ee

VIIULIFESTIVALI TOETAVAD:

Kihnu Kultuuriprogramm,
Folkloorifestivalide programm

Kihnu
Vallavalitsus